

Josep M. Sanmartí

DES D'EL RETIRO

L'art i la part

Des d'aquestes mateixes columnes, fa un mes llarg, vam insinuar l'existència d'unes irregularitats en l'exposició retrospectiva de **Joaquim Sorolla** a l'Institut Valencià d'Art Modern. I vam prometre fer l'explicació oportuna arribat el moment. El moment, precipitat per estrictes desavinences familiars —no només de discòrdia entre la parentela artística implicada, sinó entre les progènies que es disputen l'administració del poder—, ha arribat. Però el relat d'aquesta intriga és l'existència d'altres intrigues només descodificables, probablement, a través de disciplines psicoanalítiques.

La cosa és que la paternitat d'uns materials que allà s'ensenyaven és equívoca. Certament, les anomalies no eren un parell, com des d'ací avisàvem; tampoc no en són tres, com els diaris de la localitat, de moment, han assenyalat. Per l'ostentació que fan alguns, ja podrien haver desemboscat que, a banda d'això, hi havia un llenç d'un pintor nascut a Marxalenes i caducat a Sueca —els indicis són clars, ¿no?— que també està en idèntica situació. Això ja fa pensar que qui ha filtrat solament coneix de Sorolla i d'**Ignasi Pinazo**. L'especialitat desemmascara.

En principi es tractava de tres esbossos, i com a tals sense firmar, que, per les característiques de resolució, apuntaven més cap a l'autoria d'**Ignasi Pinazo** que no a la de l'artista que justificava l'antològica. Detectades les irregularitats, entre altres, pels descendents de Pinazo i per **Tomàs Llorens**, la directora gerent de l'IVAM, **Carme Alborch**, va encarregar una avaluació tècnica a la professora **Carme Gràcia**, la qual, considerades les coses que havien de considerar-se, ha determinat que els esborranys en qüestió són de la filiació de Pinazo, tal i com els hereus de Pinazo reivindicaven. Té la seua lògica, si pensem que els intercanvis entre autors

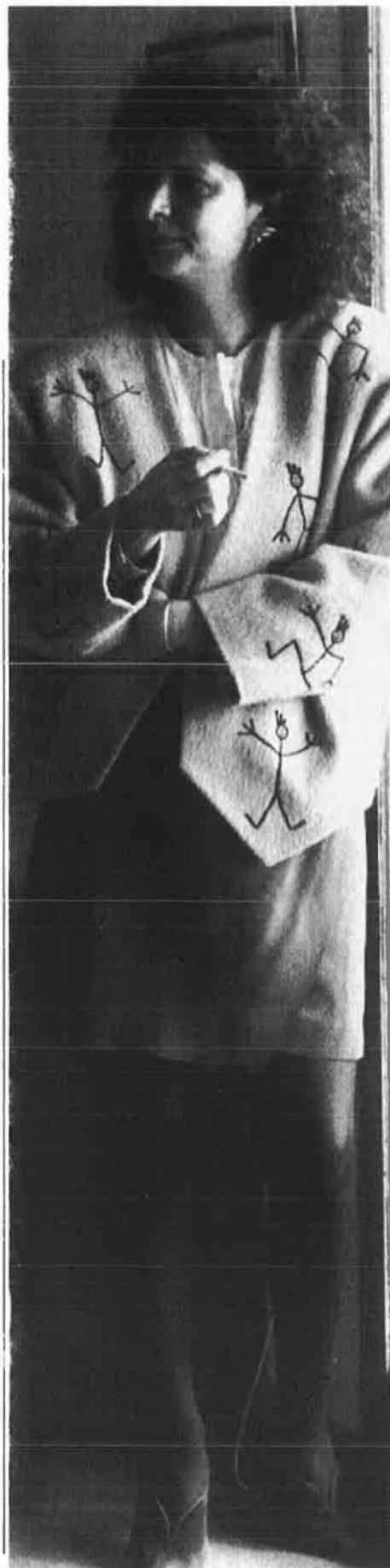
solen ser habituals.

Però la família Sorolla —els Sorolla i els Pinazo comparteixen l'apassionament valencià dels **Vilaragut** i els **Centelles**— diu que són del seu besavi, bàsicament, perquè es trobaven entre el llegat del seu besavi. Així les coses, entre l'art i l'honor, no seria desproporcionat que durant els pròxims dies s'intensifiquen els informes d'un signe i altre. Ni que s'apel·le a la sofisticació de les computadores. O, com que l'última *comidilla* que ha donat la localitat ja resultava suada, es recórrega a la prova del carboni-14. Serien els conductes normals, si d'una disputa artística tractàrem.

Però sota el litigi de les teles —tauletes en aquest cas— hi ha molta entreteula. Per un costat, la cara dura d'un comissari, **Edmund Peel**, un marxant que no va muntar l'exposició precisament per amor a l'art, i que, per l'imperatiu cromàtic del dòlar, pretenia catalogar a tota pastilla, més preocupat per quant penjava que per què penjava. I que en última instància, fent ús del seu càrrec per tal de defensar la seua posició, no va autoritzar la retirada dels materials.

Per un altre, una professora que, camuflada, anhela conduir els destins de l'IVAM i que deu comptar amb el beneplàcit del palau, perquè ho va propagant entre el seu alumnat. L'aspirant, connectada de manera flagrant a una assessora dissimulada de la Presidència de la Generalitat valenciana —particularitat que especifica la trajectòria de l'artilleria—, ha vist en l'incident la millor manera d'accedir a les seues il·lusions.

Per un altre costat, un gestoret tipogràfic, amb les neurones en vaga general indefinida, ferit per la indiferència que la directora gerent de l'IVAM li subministra. I finalment, per no allargar-ho massa, un Institut Valencià d'Art Modern que mai hauria d'haver consentit una exposició de Sorolla, perquè en l'operació ha baixat el llistó dels seus ob-

jectius de modernitat i ha establert un precedent que en el futur —amb **Munoz Degrain** o amb qui siga— acabarà desvirtuant les seues mires programàtiques.

El component de totes aquestes circumstàncies auspicia una certa histèria col·lectiva. Genuïnament fallera, per cert.

La rebel·lió de la sintonia

El reemplaçament de **Rosa Solbes** per **Salvador Soria** en la direcció de Canal 9 Ràdio ja està tenint, com era de fàcil predicció, els seus efectes. L'equip de direcció substituït era eficaç però incontrolable, cosa que intranquil·litzava el director general perquè incomodava el seu superior. La preocupació va fer que els fets rutllaren amb la dràsticitat que van rutllar. I la sintonia es va fer harmonia.

Ara els termes s'han invertit: l'equip no funciona, però realitza un control d'una eficàcia militar, impeding qualsevol aportació dels treballadors. Que és, si fa no fa, com volien els de dalt que fóra l'harmonia. El règim radio(a)fònic imposat ha indignat de tal manera els periodistes honorats de l'avinguda de Blasco Ibáñez que han pres consciència de forma unànime, encara que sense estridències, contra la direcció.

Com que el clima no el pal·lia ni l'aire condicionat, els responsables han hagut d'ordir una solució a les relacions d'alta tensió que hi ha a la casa. I ja està en marxa. El director ha decidit començar a contractar periodistes propensos a la seua corda —sensibles a l'harmonia de la sintonia— per tal que facen funcions de guarda jurat entre els nuclis més crítics, i que resguarden pretoriantament el poder designat des del Palau de la Generalitat. ¡Collonera!, que diu la **Vicenteta** per TV3.

La desunió d'UDC

El passat cap de setmana ha servit a Unió Democràtica de Catalunya, l'entranyable rèmorra democristiana de Convergència, per a posicionar-se congressualment contra el tauró que li fa el servei de transport. Els demòcrata-cristians, no és cap novetat, ja fa temps que van preocupats per la seua identitat, que no és una altra que assolir un protagonisme notori i una admirable quota de poder dins la coalició que vaja més enllà de la quarta part dels càrrecs.

No és casual que els *problemes d'identitat* se susciten ara mateix. Entre altres coses, perquè UDC, per circumstàncies de la vida, ha deixat de ser el moviment tricèfal irreconciliable que era. D'una banda, **Concepció Ferrer**, la línia Opus de l'agrupació, té massa europroblemes per a dedicar-se a les interioritats del partit. I de l'altra, **Joan Rigol**, l'inspirador de la línia cultural del partit, encara no s'ha refet dels efectes del colp que va rebre pel pacte cultural amb el PSC. Això —i el pas a la vitrina de **Miquel Coll i Alentorn**— ha facilitat que **Josep Antoni Duran Lleida** haja anat monopolitzant totes les representativitats, no sense una exagerada dosi de victimisme com a tàctica.

Ratificat com a líder al congrés de Reus, Duran, amb excel·lents relacions amb el Partit Nacionalista Basc i admirat per la seua política de pacte amb els socialistes, ha posat en marxa la discrepància a través de les òrbites del xantatge polític que sempre ha insinuat. Ja ens alegraria un moviment crític, sense ressentiments personals, contra el partit que governa la Generalitat catalana. Perquè ben mirat, ni ningú sap quants vots concita UDC en unes eleccions ni ningú sap fins a quin punt aquesta estratègia no es fonamenta en l'enfrontament, per pur protagonisme, de Duran amb **Miquel Roca Junyent**.